

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta

Pöytäkirja

Aika 27.01.2022 16:00 - 20:02

Paikka Sähköinen kokous Teams-etäyhteydellä

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Mäkynen Maria	puheenjohtaja	poistui esteellisenä klo 17.21-17.29 § 3 käsittelyn ajaksi ja klo 17.47-17.48 § 5 käsittelyn ajaksi
	Arvaja Pertti	I varapuheenjohtaja	toimi puheenjohtajana 3 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajan
	Niinistö Sari	II varapuheenjohtaja	toimi puheenjohtajana 5 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajan, poistui esteellisenä klo 18.06-18.11 § 7 käsittelyn ajaksi
	Rusanen Roosa	jäsen	
	Kirkonpelto Ville	jäsen	
	Lindqvist Marko	jäsen	
	Suontama Sami	jäsen	
	Granlund Saija	jäsen	
	Tuomaila Pasi	jäsen	
	Harmaala Miina	jäsen	
	Granqvist Tiina	sivistysjohtaja, esittelijä	
	Lanki Tommi	liikuntatoimenjohtaja	

Tuomi Tuulia	museonjohtaja	
Laasonen Ilkka	teatterinjohtaja	
Kylkilahti Maija	apulaisintendentti	poistui klo 19.49 § 10 käsittelyn aikana
Karhos Matti	kulttuuriasiainpäällikkö	
Haverinen Pia	johtava asiantuntija	
Palmi-Felin Salla	kirjastopalvelujohtaja	poistui klo 18.04 § 6 käsittelyn aikana
Nieminen Mira	kaupunginhallituksen edustaja	poistui klo 18.50 § 9 käsittelyn aikana
Laakso Kai	henkilöstön edustaja	
Kankainen Siiri	nuorisovaltuuston varaedustaja	
Seljas Tuula	valmistelusihteeri	
Takala Terhi	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä	
Leimio Susanna	asiantuntija	asiantuntijaesittely klo 16.05-16.33/Päijät- Hämeen hyvinvointikertomus ja - suunnitelma sekä sitä täydentävät suunnitelmat
Juntunen Saira	asiantuntija	asiantuntijaesittely klo 16.05-16.33/Päijät- Hämeen hyvinvointikertomus ja - suunnitelma sekä sitä täydentävät suunnitelmat

Ihalainen Jukka

asiantuntija

asiantuntijan alustus klo
16.34-16.51/Lahden ensi-
ja turvakoti ry:n
toiminnasta

Nimi

Tehtävä

Lisätieto

Poissa

Gavrilyuk Polina

nuorisovaltuuston edustaja

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan puolesta

Maria Mäkynen

Terhi Takala

Pertti Arvaja

Sari Niinistö

(pj. § 3)

(pj. § 5)

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Roosa Rusanen

Saija Granlund

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 01.02.2022

Terhi Takala

valmistelusihteeri

§	Otsikko	Sivu
§ 1	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
§ 2	Pöytäkirjan tarkastajat	6
§ 3	Lahden Ensi- ja turvakoti ry:n hyväksyminen toistuvaisavustuksen saajaksi	7
§ 4	Suomalainen perheteatteri ry:n (SUPER teatteri) hyväksyminen toistuvaisavustuksen saajaksi	11
§ 5	Sivistyksen palvelualueen käyttösuunnitelma 2022	14
§ 6	Toteutettavat osallistuvan budjetoinnin hankkeet vuonna 2022	17
§ 7	Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysturva ry:n avustusennakon hakemus vuodelle 2022	26
§ 8	Päijät-Hämeen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sekä sitä täydentävät suunnitelmat	29
§ 9	Valtuustoaloite: Lahden köyhyystyöryhmän perustaminen ja köyhyysohjelman laatiminen	33
§ 10	Tiedoksi merkittävät asiat	43
§ 11	Muut asiat	46

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 1

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 27.01.2022

§ 1

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta

Pöytäkirja

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 27.01.2022

nro 1

§ 2

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Roosa Rusanen ja Saija Granlund.

§ 3

Lahden Ensi- ja turvakoti ry:n hyväksyminen toistuvaisavustuksen saajaksi

8705/02.02.00.02/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Erityisasiantuntija Päivi Pitkänen p. 044 482 0590

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Puheenjohtaja Maria Mäkynen ilmoitti olevansa esteellinen. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella. Puheenjohtaja Maria Mäkynen poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Puheenjohtajana toimi I varapuheenjohtaja Pertti Arvaja.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää hyväksyä Ensi- ja turvakoti ry:n toistuvaisavustuksen saajaksi. Vuodelle 2022 95 000 euron toistuvaisavustus myönnetään Perhetuvan toimintaan. Avustus maksetaan osallisuuden ja hyvinvoinnin kustannuspaikalta 101054100, tililtä 474900.

Samalla hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Lahden Ensi- ja turvakoti ry on toimittanut 20.12.2021 hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnalle hakemuksen toistuvaisavustuksen saamiseksi Kohtaamispaikka Perhetuvan toimintaan. Vuodelle 2022 avustusta haetaan 125 000 euroa, jolla mahdollistettaisiin Perhetuvan nykyisen toimintakokonaisuuden toteuttaminen. Hakemuksen liitteinä ovat talousarviot vuosille 2021 – 2022, toimintasuunnitelmat vuosille 2021 – 2022 sekä tilinpäätös vuodelta 2020.

Perhetuvan toiminta käynnistyi vuonna 2006 Lahden perhe -hankkeen tuloksena. Hankkeen jälkeen Lahden kaupunki on rahoittanut toimintaa vuosivastuksilla. Viime vuosina vuosivastus on ollut 80 000 euron tasolla. Yhdistys on lisäksi hakenut toiminnan turvaamiseksi ja kehittämiseksi usean vuoden ajan STEA:n avustusta. Lisäksi yhdistys on kohdentanut Perhetuvan toimintaan myös yrityksiltä ja yksityisiltä lahjoittajilta saatuja varoja. Hakemuksessaan yhdistys tuo esiin, että Lahden kaupungin avustustaso ei ole ollut alkuvuosien jälkeen riittävä Perhetuvan perustoiminnan turvaamiseksi. Yhdistyksen ja kaupungin yhteisessä valmistelussa on ollut tavoitteena siirtyminen toistuvaisavustuksen piiriin, koska toiminta on vakiintunut ja se järjestää matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää toimintaa lahtelaisille perheille.

Perhetupa on Lahden keskustassa sijaitseva lapsiperheiden matalan kynnyksen kohtaamisen ja vertaistoiminnan paikka, joka on suunnattu lapsiperheille. Perhetuvan toiminta ajoittuu arkisin klo 9-15 välille ja perheiden ja yhteistyötahojen vertaisryhmät kokoontuvat iltaisin ja viikonloppuisin. Vuositasolla Perhetuvan avoimessa toiminnassa käy noin

400 eri perhettä. Vuosittain aikuisilla on käyntikeroja 2500 ja lapsilla 3000. Yhdistysten, lapsiperhetoimijoiden tai perheiden itsensä järjestämiä vertaisryhmiä kokoontuu noin 10 ryhmää kuukaudessa. Perhetuvan henkilöstö koostuu vastaavasta perhetyöntekijästä (100 %), ohjaajasta (85 %) ja lastenohjaajasta (50 %).

Perhetuvan toiminta vahvistaa lasten ja vanhempien osallisuutta, vuorovaikutusta ja voimavaroja sekä tukee perheiden hyvää arkea ja yhteisöllisyyttä. Tavoitteena on vähentää vanhempien ja lasten yksinäisyyden kokemusta sekä vahvistaa sosiaalisia suhteita. Toiminta edistää lasten, nuorten ja perheiden terveyttä ja hyvinvointia. Vanhemmilla on tarvittaessa mahdollisuus palveluohjaukseen sekä henkilökohtaiseen tukeen. Perhetuvalla on tarjolla avointa toimintaa, vertaistoimintaa ja vertaistukiryhmiä, jalkautuvaa työtä, perheiden tapahtumia, info- ja teematilaisuuksia (esim. ero-info, lasten uniasiat, perhevalmennukset). Kohtaamispaikkatoimintaan voi tulla anonyymisti ja se on perheille maksutonta.

Perhetuvan toiminta palvelee kuntalaisia, mutta myös muita perhetoimijoita. Kumppanuus on näyttäytynyt erityisesti yhteisenä tekemisenä. Lahden kohtaamispaikkaverkosto toimii tiiviissä yhteistyössä. Verkostolla on yhteinen toimintakalenteri, yhteisiä tapahtumia ja perheiden ruoka-avustustoimintaa. Perhetuvan työntekijä toimii perhekeskuksen ja lapsiperhejärjestöjen välisenä yhteyshenkilönä ja edustaa järjestöjä mm. lasten ja nuorten hyvinvointityöryhmässä.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Perhetuvan toiminta edistää lahtelaisten perheiden hyvinvointia ja osallisuutta. On perusteltua, että vakiintunut toiminta on toistuvaisavustuksen piirissä. Osallisuuden ja hyvinvoinnin palveluyksikön vuoden 2022 talousarviossa on

vuosiavustuksiin 350 000 euron määräraha, josta mahdollinen toistuvaisavustus Perhetuvan toimintaan voidaan rahoittaa. Vuodelle 2021 Perhetuvan toimintaan myönnettiin vuosiavustusta 85 000 euroa. Lisäksi toimintaa on rahoitettu STEA:n kohdennetulla avustuksella, joka on vuosittain haettavissa vakiintuneeseen yleishyödylliseen toimintaan. Vuonna 2021 vuosiavustusta haki yhteensä 55 yhdistystä/yhteisöä ja käytettävissä oli 348 000 euron määräraha. Kun otetaan huomioon maaliskuussa hakuun tulevat vuosiavustukset, niin vuodelle 2022 Perhetuvan toistuvaisavustusta voidaan maksaa vuosiavustusten määrärahasta 95 000 euroa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Lahden Ensi- ja turvakoti ry, Pia Haverinen, Päivi Pitkänen,
laskutustiimi

Oheismateriaali

Toistuvaisavustushakemus 2022, Lahden Ensi- ja turvakoti ry

§ 4

Suomalainen perheteatteri ry:n (SUPER teatteri) hyväksyminen toistuvaisavustuksen saajaksi

339/02.02.00.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kulttuuriasianpäällikkö Matti Karhos p. 050 387 8792

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää hyväksyä Suomalainen perheteatteri ry:n (SUPER teatteri) toistuvaisavustuksen saajaksi. Vuodelle 2022 7.000 euron toistuvaisavustus myönnetään teatterin toimintaan. Avustus maksetaan kulttuuripalvelujen kustannuspaikalta 101052002, tililtä 474900.

Samalla hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Suomalainen perheteatteri ry (SUPER teatteri) on toimittanut 17.1.2022 hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnalle hakemuksen toistuvaisavustuksen saamiseksi teatterin toimintaan.

Yhdistys hakee vuodelle 2022 avustusta yhteensä 10.000 euroa.

Hakemuksen liitteinä ovat pyydetty toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2022, toimintakertomus, tilinpäätös (tuloslaskelma ja tase) ja tilintarkastuskertomus vuodelta 2020.

SUPER teatterin toiminnan tavoite on tukea ja kehittää aatteellisesti ja aineellisesti lahtelaista teatteri- ja näytämötaidetoimintaa. Pääpaino on nimenomaan lastenteatterin ja lastenkulttuurin kehittämisessä,

toteuttamisessa ja uudistamisessa. Teatteri haluaa pitää kiinni laadusta ja helposta saavutettavuudesta. Lippujen maltilliset hinnat, ilmaiset tapahtumat ja tempaukset sekä yhteistyö eri tahojen kanssa tekevät SUPER teatterista matalan kynnyksen kulttuurintarjoajan, joka on mahdollisimman monen lahtelaisen saavutettavissa. Teatteri työllistää produktioihinsa lahtelaisia taiteen ammattilaisia (mm. näyttelijöitä, muusikkoja, tanssijoita, sirkustaiteilijoita).

Yhteenvedona voidaan todeta, että Suomalainen perheteatteri ry:n (SUPER teatteri) toiminta laajentaa lahtelaista lastenteatterin ja lastenkulttuuripalvelujen tarjontaa. On perusteltua, että teatterin vakiintunut toiminta on toistuvaisavustuksen piirissä.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 1

Toimenpiteet

Ote: Suomalainen perheteatteri ry:n (SUPER teatteri), valmistelija,
laskutustiimi

Oheismateriaali

Oheismateriaali: Toistuvaisavustushakemus 2022, Suomalainen perheteatteri (SUPER teatteri) ry.

§ 5

Sivistyksen palvelualueen käyttösuunnitelma 2022

8387/02.00.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist p. 050 383 6574

Controller Orvokki Ihalainen p. 044 790 9366

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Puheenjohtaja Maria Mäkynen ilmoitti olevansa esteellinen. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella (Lahden 4H-yhdistys ry, Ensi- ja turvakoti ry). Puheenjohtaja Maria Mäkynen poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Puheenjohtajana toimi II varapuheenjohtaja Sari Niinistö.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää hyväksyä liitteenä olevasta sivistyksen palvelualueen käyttösuunnitelmasta hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan alaisten yksiköiden käyttösuunnitelman vuodelle 2022:

- liikunta ja kulttuuri vastuualue (sitova määräraha ja tuloarvio)
- kaupunginmuseo (sitova toimintakate)

- kansainväliset urheilutapahtumat (sitova toimintakate)
- osallisuus (sitova määräraha ja tuloarvio)
- Lahden kaupunginorkesteri (sitova tilikauden ylijäämä/alijäämä)
- Lahden kaupunginteatteri (sitova tilikauden ylijäämä/alijäämä)

ja päättää hyväksyä

- käyttösuunnitelmaan sisältyvän liitteen 2 mukaisen luettelon tositteiden hyväksyjistä ja
- käyttösuunnitelman luvun 1. mukaisesti viranhaltijapäätösten nähtävillä olosta.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Lahden kaupunginvaltuusto päätti 22.11.2021 § 140 vuoden 2022 talousarviosta sekä taloussuunnitelmasta vuosille 2022—2024.

Hyväksytyn talousarvion perusteella palvelualueet ja niihin sisältyvät taseyksiköt laativat kaupungin hallintosäännön § 37 ja kaupunginhallituksen 13.12.2021 § 480 hyväksymän toimeenpano-ohjeen mukaisesti käyttösuunnitelmat, joissa jaetaan määrärahat ja tuloarviot käyttötarkoitusten mukaisesti sekä asetetaan tarkennettuja tavoitteita.

Hallintosäännön 42 §:n 5 momentin mukaan lautakunnan, jaoston tai muun toimielimen on vuosittain määrättävä sekä ilmoitettava kaupungin kirjanpidosta vastaavalle yksiköille ne henkilöt, jotka sen puolesta hyväksyvät tositteet. Tositteiden hyväksyjät päätetään osana käyttösuunnitelmaa.

Sivistyksen palvelualueella on valmisteltu yhdessä konsernihallinnon talouspalvelujen kanssa "Sivistyksen palvelualueen käyttösuunnitelma 2022". Siinä esitetään vastuualueittain ja yksiköittäin vuoden 2022 määrärahojen jakautuminen sekä tositteiden hyväksyjät.

Sivistyksen palvelualueen vuotuiset toistuvaisavustukset päätetään käyttösuunnitelman yhteydessä. Muut mahdolliset kertaluonteiset avustukset ja hankkeiden kuntarahoitusosuudet päätetään viranhaltijapäätöksillä käyttösuunnitelman hyväksymisen jälkeen.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote/tiedoksi: kaupunginhallitus

Ote: ao palveluyksiköt, Provincia Oy/ostoreskontra,
konsernihallinto/talouspalvelut

Liitteet

Sivistyksen palvelualueen käyttösuunnitelma 2022

Oheismateriaali

Oheismateriaali: Toistuvaisavustushakemukset liitteineen 2022 koonti

Oheismateriaali: Toistuvaisavustukset 2022 koontitaulukko

§ 6

Toteutettavat osallistuvan budjetoinnin hankkeet vuonna 2022

6036/00.01.03.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Osallisuuskoordinaattori Tia Mäkinen p. 044 769 8695

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin. Korjattiin teknisenä korjauksena päätösehdotuksen 6) kohta:

Asukasäänestyksen perusteella eteläiselle alueelle toteutetaan:
6) Metsäreitin siistiminen Renkomäessä (soihtupuisto) 10 000 €.

Samalla lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää

- että asukasäänestyksen perusteella eteläiselle alueelle toteutetaan 40.000 eurolla

1) Kepparirata Launeen Perhepuistoon 1 000 € (N=918, toteuttaja kaupunkitekniikka, yhteistyökumppani)

2) Metsikönraivaus Liipolassa 2 000 € (N=587, toteuttaja kaupunkitekniikka/metsät)

3) Kukka/maisemapelto Vesijärven rantaan 8 000 € (N=522, toteuttaja

kaupunkitekniikka)

4) Luontopolku Kärpäsen koulun lähimetsään 5 000 € (N=465, toteuttaja ympäristöpalvelut, perusopetuspalvelut)

5) Lisää roskiksia eteläiseen Lahteen 4000 € (N=404, toteuttaja kaupunkitekniikka)

6) Metsäreitin siistiminen Renkomäessä (soihtupuisto) 3 000 € (N=393, toteuttaja kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka)

7) Lisää resursseja Sopenkorven Kesannon kehittämiseen 10 000 € (N=350, toteuttaja kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka),

-että asukasäänestyksen perusteella itäiselle alueelle toteutetaan 40.000 eurolla

1) Linnaistensuon luontopolun selvitys 4 000 € (N=1048, toteuttaja ympäristöpalvelut, kaupunkitekniikka)

2) Linnunpönttöjä Karistoon 1 000 € (N=987, toteuttaja ympäristöpalvelut)

3) Loistopolun jatkaminen Karistoon 5 000 € (N=849, toteuttaja kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu)

4) Reittimerkinnot Turranlammen retkeilyreiteille 2 000 € (N=712, toteuttaja kaupunkitekniikka, ympäristöpalvelut)

5) Avantouintipaikka Karistoon 5 000 € (N=639, toteuttaja liikuntapalvelut, kaupunkisuunnittelu, yhteistyökumppani); toteutuksen estyessä Kariston uimarannan kehittämiseen

6) Junnukahvila Rakokiveen 15 000 € (N=617, toteuttaja nuorisopalvelut itäinen, yhteistyökumppani)

7) Penkkejä ja roskiksia itäiselle alueelle 8 000 € (N=604, toteuttaja kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu),

-että asukasäänestyksen perusteella keskustan alueelle toteutetaan 41.000 eurolla

- 1) Vartioitu pyöräparkki torille 5 000 € (N=1066, toteuttaja kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu, yhteistyökumppani)
- 2) Kariniemen kuntoportaiden talvihuoltovälineet 500 € (N=866, toteuttaja kaupunkitekniikka, yhteistyökumppani)
- 3) Toiminnallisuutta kauppatorille 10 000 € (N=773, toteuttaja kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu)
- 4) Lanupuiston kehittäminen 8 000 € (N=742, toteuttaja kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu)
- 5) Iso Wibit-vesihuvipuisto maauimalaan 6 000 € (N=721, toteuttaja liikuntapalvelut)
- 6) Nurmikot niityiksi Kirkkopuistossa 3 000 € (N=675, toteuttaja kaupunkitekniikka)
- 7) Roskapihdit Sairaalanmäelle 500 € (N=607, toteuttaja kaupunkitekniikka, yhteistyökumppani)
- 8) Näköalatasanne keskustaan 8 000 € (N=546, toteuttaja kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu),

-että asukasäänestyksen perusteella pohjoiselle alueelle toteutetaan 39.000 eurolla

- 1) Mato-onkien lainauspiste Ankkuriin 2 000 € (N=945, toteuttaja ympäristöpalvelut, kaupunkitekniikka, yhteistyökumppani)
- 2) Luontopolku Kaukkarin kalliolle 6 000 € (N=873, toteuttaja ympäristöpalvelut, kaupunkitekniikka)
- 3) Kukka/maisemapelto Mukkulaan 8 000 € (N=839, toteuttaja kaupunkitekniikka)
- 4) Kilpiäistenpohjan luontopolun kunnostus 3 000 € (N=742, toteuttaja ympäristöpalvelut, kaupunkitekniikka)
- 5) Laavu Pohjoiseen Lahteen 20 000 € (N=674, toteuttaja kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka, ympäristöpalvelut),

-että asukasäänestyksen perusteella koko kaupungin alueelle toteutetaan 40.000 eurolla

- 1) Työtä nuorille- Lahti siistiksi! 8 000 € (N=1358, toteuttaja nuorten työ- ja valmennuspalvelut)
- 2) Tunne- ja vuorovaikutustaitotunti alakoulun oppilaille 5 000 € (N=1033, toteuttaja perusopetuspalvelut)
- 3) Kahdet vieraslajien torjunnan talkoot jokaiselle suuralueelle kesällä 2022 2 000 € (N=983, toteuttaja ympäristöpalvelut, yhteistyökumppani)
- 4) Hyönteishotelleja Lahteen 2 000 € (N=866, toteuttaja ympäristöpalvelut)
- 5) Yhteinen jouluruokailu vähävaraisille 15 000 € (N=811, toteuttaja osallisuus ja hyvinvointi-palveluyksikkö, yhteistyökumppani)
- 6) Kukkaistutuksia koko kaupunkiin 8 000 € (N=647, toteuttaja kaupunkitekniikka),

-että määrärahat maksetaan hankkeesta vastaavalle kaupungin yksikölle päätöksen mukaisesti ja sen saatua lainvoiman,

-esittää, että kaupunginvaltuusto päättää kevään 2022 aikana osallistuvan budjetoinnin ideoi, kehitä, äänestä -toimintamallin ottamista säännölliseksi asukasosallisuuden toimintamuodoksi Lahdessa,

-esittää, että kaupunginvaltuusto päättää osallistuvan budjetoinnin toimintamallin aikataulusta siten, että ideoi, kehitä, äänestä -vaiheet toteutetaan joka toinen vuosi vuodesta 2023 eteenpäin,

-esittää, että kaupunginvaltuusto päättää, että osallistuvan budjetoinnin määrärahavaraus on osa hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan talousarviota myös jatkossa.

Lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kuntalain 5 luku 22 § mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Kunnanvaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista esimerkiksi järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun. Osallistuva budjetointi eli tarkoittaa, että asukkaat ovat tiivisti mukana suunnittelemassa sekä päättämässä taloutta ja resursseja koskevista asioista.

#OmaLahti -osallistuvan budjetoinnin projektin koordinointi ja eteneminen

Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto päätti 23.9.2020 § 38, että #OmaLahti -osallistuvan budjetoinnin toimintamallia jatketaan projektisuunnitelman mukaisesti siten, että syksyllä 2021 käynnistetään arvioinnin ja jatkokehittämisen jälkeen ideoi, kehittä, äänestä -vaiheet ja toteutusvaihe on vuonna 2022. Vuoden 2021 organisaatiouudistuksen myötä osallistuvan budjetoinnin toimintamallista on vastannut hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta sekä työtä on koordinoanut sivistyksen palvelualueen osallisuuden ja tiedon vastuualueen osallisuus ja hyvinvointi - palveluyksikkö. Projektille nimettiin ohjausryhmä kaupungin eri palvelualueiden edustajista. Puheenjohtajana on toiminut lukiojohtaja Heikki Turunen.

Osbun toteuttamisen ja koordinoinnin tueksi nimettiin kaupunkiorganisaatiosta viisi osbukoutsia ja asukkaista 12 vapaaehtoista hankekummiä suuralueille. Osbukoutsit tukevat oman palvelu- ja vastuualueensa yksiköitä ideoiden käsittelyssä, arvioinnissa ja niiden toteuttamisessa sekä osallistuivat yhteiskehittämiseen.

Projektin toteutus on edennyt aikataulussaan. Yhteistä kaupunkia on kehitetty kolmessa eri vaiheessa syksyn 2021 aikana. Ideointivaiheen teemat olivat ympäristö, yhteisöllisyys ja hyvinvointi sekä lapsen ja nuoret.

Osallistuvan budjetoinnin vaiheet, ideoiden arviointi ja tunnusluvut

Ideointivaihe oli 23.8.–17.9. Kuka tahansa lahtelainen sai ehdottaa ideaa Lahden kaupungille verkkosivuilla lahti.fi/osbu. Ehdotuksia pystyi esittämään kaikille suuralueille. Hankeidean tuli liittyä johonkin neljästä teemasta ja kuulua kaupungin toimivaltaan sekä tehtäviin. Kaupunki sai asukkailta yli 950 hankeideaa, jotka etenivät kustannus- ja toteutusarviointiin vastuuyksiköille ja palvelualueille 8.10.–5.11. Kaupungin asiantuntijat arvioivat saapuneet ehdotukset seuraavin kriteerein:

- idean tulee olla lainmukainen
- idea tulee olla kaupungin toimivallassa
- idea liittyy hyvinvointiin, yhteisöllisyyteen, ympäristöön tai lapsiin ja nuoriin
- idean kustannukset suhteessa käytettävissä olevaan määrärahaan alueilla (voi olla osarahoitusta suuremmassa hankkeessa)
- idea on kaupungin ylläpidettävissä jatkossa (ei edellytä esim. kestäättömiä ylläpitokustannuksia tai pysyvän henkilökunnan palkkaamista)
- idea on epäkaupallinen
- idea on syrjimätön ja yhdenvertaisuutta edistävä
- kaupungin toteutettavissa vuonna 2022

Kaupungin eri yksiköiden asiantuntijat ovat käyneet läpi kaikki saapuneet asukasideat ja arvioineet toteutusmahdollisuudet. Ne ideat, jotka eivät ole täyttäneet kriteerejä, tai esimerkiksi ovat olleet jo toteutumassa tai

suunnitelmissa, on jätetty pois äänestyksestä. Lisäksi asiantuntijat ovat saaneet lisätietoja toteutusmahdollisuuksista äänestysvaiheen aikana. Tiedot ovat voineet vaikuttaa hankkeen mahdolliseen toteutukseen myönteisesti, rajoittavasti tai poissulkevasti. Myös määräraha-arvioita on täsmennetty muutamien toteutukseen menevien ideoiden osalta.

Yhteiseen kehittämiseen tai suoraan äänestykseen siirtyi 177 hankeideaa eri palvelualueilta. Yhteiskehittämisympäristössä marraskuussa suunniteltiin yhdessä ideoiden jättäjien, asukkaiden ja kaupungin asiantuntijoiden kanssa 44:ää hanketta alueellisissa työpajoissa sekä verkkotilaisuudessa. Yhdessä kehitetyt ja muut jatkoon valitut ideat siirtyivät kaikenikäisille lahtelaisille avoimeen äänestysvaiheeseen 1.12.–19.12. Hankkeita äänestettiin verkkokyselyssä kaupungin internetsivuilla sekä lomakkeilla palvelutorilla ja kirjastoissa. 4691 lahtelaista äänesti #OmaLahti -osun äänestysvaiheessa, joka on 3,9 % kaupungin väkiluvusta. Äänestäjien määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2020 se oli 3,3 % väkiluvusta (3896 äänestäjää).

Lautakunnalle toimitetaan äänestystulokset etukäteen sähköisesti sekä esitellään lautakunnan seminaarissa 19.1.2022.

Kokonaismäärärahan jakautuminen ja toimintamallin jatko

Vuoden 2022 määräraha on 200 000 euroa ja se jakautuu viiteen osaan: pohjoiselle, eteläiselle, itäiselle ja keskustan alueelle sekä koko kaupunkia koskeviin hankkeisiin. Lautakunta päättää hankkeet asukasäänestyksen, toteutusmahdollisuuksien ja alueellisen määrärahan (40 000 €) puitteissa sekä alueellinen jakautuminen huomioiden.

Päätökset tehdään äänestysjärjestyksessä. Jos äänestyksessä menestyneen hankkeen budjetti ylittää jäljellä olevan alueellisen kokonaisbudjetin valitaan seuraavaksi eniten ääniä saanut idea, joka voidaan toteuttaa

määrärahojen puitteissa, jos mahdollista. Äänestyksessä budjetin ylittävän hankkeen vastuuyksikkö on voinut kuitenkin arvioida, jos menestynyt hanke olisi toteutettavissa pienemmällä määrärahalla. Äänestystulosten perusteella pohjoisella alueella ei ollut tarkastuksen jälkeen 1 000 euron arvoista hankeideoita, joten määräraha jäi alueella 39 000 euroon. Keskustan alueen hankkeiden yhteenlaskettu summa ylittyi 1000 euroa äänestystulos huomioiden. Tällöin kokonaismääräraha on kaikkien alueiden osalta yhteensä 200 000 euroa. Kaupunki käynnistää hankkeiden toteutuksen vuoden 2022 loppuun mennessä.

Kaupungin vuoden 2022 talousarviokirjassa on kirjattu Osallisuuden ja tiedon vastuualueen toiminnan painopisteiden osalta, että toimintamallia koordinoidaan ja arvioidaan vuonna 2022. Arviointityö on käynnistetty tammikuussa yhdessä Tampereen yliopiston kanssa. Sen lisäksi toimintamallin yhteiskehittämisvaiheen kehittämisestä on valmisteilla opinnäytetyö LAB-ammattikorkeakoulun palvelumuotoilun oppilastyönä. Osallistuvan budjetoinnin ydintiimi yhdessä kaupungin palvelumuotoilijoiden kanssa käynnistää sisäisten prosessien arvioinnin ja kehittämistyön.

Osallistuvan budjetoinnin kokeilu projektina päättyi arviointiin keväällä 2022, jonka jälkeen kaupunki voi päättää toimintamallin jatkamisesta säännöllisenä osana kaupungin osallisuustyötä sekä periaatepäätöksestä määrärahojen varaamisesta asukasideoiden toteuttamiseen säännöllisesti, aikataulusta sekä resursseista jatkossa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 1

Toimenpiteet

Ote: hankeyksiköt, KH, KV, osallisuuskoordinaattori Tia Mäkinen, osallisuuskoordinaattori Sanna Virta, johtava asiantuntija Pia Haverinen, lukiojohtaja Heikki Turunen, talouspalvelut (Katri Keminen, Miia Karetjoki)

Ote tiedoksi: kaupungin johtoryhmä, palvelualueiden johtoryhmät, tapahtumapäällikkö Inkeri Määttä, kestävän kehityksen ohjaaja Sari Knuuti, opetuksen suunnittelija Petra Larvus, liikuntapalveluvastaava Sanna-Maija Nurminen, suunnitteluavustaja Marianne Ihanus

Oheismateriaali

Oheismateriaali: Osallistuvan budjetoinnin 2021 äänestystulokset alueittain (ei-julkinen)

Oheismateriaali: #OmaLahti Osallistuva budjetointi (ei-julkinen)

§ 7

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysturva ry:n avustusennakon hakemus vuodelle 2022

8517/02.02.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Erityisasiantuntija Päivi Pitkänen p. 044 482 0590

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

II varapuheenjohtaja Sari Niinistö ilmoitti olevansa esteellinen. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella. II varapuheenjohtaja Sari Niinistö poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää myöntää Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysturva ry:lle 3000 euron avustusennakon vuodelle 2022. Avustus maksetaan osallisuuden ja hyvinvoinnin kustannuspaikalta 101054100, tililtä 474900.

Perusteluosa

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysturva ry on toimittanut 1.12.2021 3000 euron avustusennakkoa koskevan hakemuksen hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnalle. Avustusennakolla yhdistys voi rahoittaa perustoimintaansa alkuvuonna 2022.

Perusteina avustuksen saamiselle Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysturva ry tuo esiin seuraavat toimintansa tarkoitukset:

- vähentää syrjäytymistä ja huono-osaisuutta
- edistää tasa-arvoisuuden ja sosiaalisten perusoikeuksien toteutumista
- lisätä kansalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia
- edistää kansalaisten hyvinvointiin tähtäävää sosiaali- ja terveystaloutta erityisesti aluenäkökohdat huomioon ottaen
- kehittää toimeentuloturvaa ja sosiaali- ja terveyspalveluja

Yhdistys edistää monitoimijaista yhteistyötä alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Yhdistys tekee työtä alueen yhdistysten välisen yhteistyön vahvistamiseksi, luo yhteistyö- ja vaikuttamiskanavia yhdistysten, kuntien, maakunnan ja hyvinvointiyhtymän välille. Yhdistystoiminnan kautta vahvistetaan osallisuutta. Yhdistys järjestää keskustelutilaisuuksia ajankohtaisista aiheista, mm. eriarvoisuudesta ja työllisyydestä ja edistää eri toimijoiden välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä.

Lahden kaupungin sivistyksen palvelualueen avustussäännössä todetaan seuraavasti vuosivastuksen ennakon hakemisesta: "Ennakon saamiseen ovat oikeutettuja edellisenä vuonna lautakunnalta vuosivastusta saaneet yhdistykset. Ennakkoa voi saada enintään 50 % edellisen vuoden avustuksen määrästä. Ennakkohakemukseen on liitettävä alustava selvitys edellisen vuoden avustuksen käytöstä. Ennakkovastuksista päättää ao. lautakunta. Ennakkohakemukset on toimitettava 1.12. klo 15.00 mennessä. Ennakkohakemuksen allekirjoittaessaan yhdistys sitoutuu maksamaan avustusennakon takaisin Lahden kaupungille, mikäli myöntämispäätös kumotaan, yhdistys rikkoo avustusehtoja tai yhdistys ei hae varsinaista

vuosiavustusta ko. vuodelle. Päätöksen avustusennakon takaisinperinnästä tekee ao. lautakunta.”

Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto (21.4.2021 29 §) myönsi Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysturva ry:lle vuodelle 2021 7000 euroa vuosiavustusta. Avustusennakkoa vuodelle 2022 on siis mahdollista myöntää yhdistyksen hakema 3000 euroa. Osallisuuden ja hyvinvoinnin palveluyksikön vuoden 2022 vuosiavustukset tulevat haettavaksi maaliskuussa 2022. Tämä mahdollisesti myönnetty ennakoavustus on otettava huomioon ko. yhdistyksen osalta sekä vuosiavustusten määrärahasa kokonaisuudessaan.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysturva ry, Pia Haverinen, Päivi Pitkänen, laskutustiimi

§ 8

Päijät-Hämeen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sekä sitä täydentävät suunnitelmat

7681/00.01.02.05/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Johtava asiantuntija Pia Haverinen p. 050 398 7621

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta hyväksyy osaltaan Päijät-Hämeen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman vuosille 2021–2025 sekä sitä täydentävät suunnitelmat: alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2022–2025, alueellisen suunnitelman ikääntyvän väestön tukemiseksi 2021–2015 ja Päijät-Hämeen ehkäisevän työn toimintasuunnitelman 2021–2025.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta esittää, että kaupunginhallitus hyväksyy alueelliset suunnitelmat ja esittää edelleen kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee suunnitelmat tiedoksi.

Perusteluosa

Päijät-Hämeen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021–2025 on hyväksytty Päijät-Hämeen maakuntahallituksessa 15.11.2021 § 220. Päijät-Hämeessä on valmistunut saman aikaisesti alueellinen Lasten ja nuorten

hyvinvointisuunnitelma 2022–2025, Suunnitelma ikääntyvän väestön tukemiseksi 2021–2025 sekä Ehkäisevän työn toimintasuunnitelma 2021–2025. Suunnitelmat on lähetetty hyväksyttäväksi Päijät-Hämeen kuntiin ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymään.

Päijät-Hämeen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021–2025 toimii alueellisia suunnitelmia yhteensovittavana asiakirjana. Suunnitelmat täydentävät toisiaan ja ne muodostava kokonaisuuden Päijät-Hämeessä tehtävälle hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyölle. Vuosille 2020–2025 hyväksytyt maakunnalliset hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen painopistealueet (HYTE-kärjet) ja niiden tavoitteet ovat ohjanneet kaikkien suunnitelmien laadintaa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma perustuu lastensuojelulain 417/2007 12 §:ään. Suunnitelma laaditaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi alueella ja kunnissa. Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma tarjoaa suuntaviivoja kuntakohtaisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadintaan.

Alueellinen suunnitelma ikääntyvän väestön tukemiseksi 2021–2025 toimii yhteisenä pohjana, jota Päijät-Hämeen kunnat voivat hyödyntää vanhuspalvelulain 980/2021 5§:n mukaisen ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen toimenpidesuunnitelman laatimisessa.

Päijät-Hämeen ehkäisevän työn toimintasuunnitelma 2021–2025 on laadittu tiiviissä yhteistyössä Päijät-Hämeen kuntien, sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Toimintasuunnitelma sisältää ehkäisevän työn toimintakertomuksen vuosilta 2017–2021. Päijät-Hämeessä ehkäisevä työ

kattaa edistävän mielenterveystyön, ehkäisevän päihdetyön, pelihaittojen sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn. Ehkäisevän työn seutukoordinaatiotyöryhmä yhdessä ehkäisevän työn seutukoordinaattorin kanssa seuraa toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista ja raportoi tehdyistä toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista vuosittain kunnille.

Suunnitelman toteutumisen seuranta kuuluu myös kunnan ehkäisevän päihdetyön toimielimelle ja ehkäisevän työn koordinaattorille. Ehkäisevää päihdetyötä ohjaa laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 525/2015.

Suunnitelmat tarkastetaan seuraavan kerran vuonna 2025. Hyväksynnän jälkeen Päijät-Hämeen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021 julkaistaan hyvinvointikertomus.fi -sivustolla. Kaikki alueelliset suunnitelmat kootaan Päijät-Hämeen liiton sivuille. Suunnitelmat lähetetään tiedoksi Päijät-Hämeen järjestöfoorumille.

Suunnitelmien ja hyte-kärkien alueellista toteutumista seurataan ja raportoidaan vuosittain.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: ote osallisuuden ja hyvinvoinnin palvelut

Liitteet

PH_hyvinvointikertomus_ ja _suunnitelma_2021-2025_hyvaksytty_15112021

Päijät-Hämeen alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022-25

Päijät-Hämeen ehkäisevän työn toimintasuunnitelma 2021-2025

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 1

Päijät-Hämeen suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi 2021-2025

Suunnitelma ikääntyvän väestön tukemiseksi vuoteen 2025, taustamateriaali

HYTE-kärkien seurantaindikaattorit

Valtuustoaloite: Lahden köyhyystyöryhmän perustaminen ja köyhyysohjelman laatiminen

7747/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Johtava asiantuntija Pia Haverinen p. 050 398 7621

Erityisasiantuntija Päivi Pitkänen p. 044 482 0590

Päätös

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päätti antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosan mukaisen vastineen.

Lisäksi lautakunta päätti laatia köyhyyden ehkäisemisen selvityksen ja toimenpide-ehdotukset.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosan mukaisen vastineen.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä puheenjohtaja Maria Mäkynen ehdotti, että päätösehdotus muutetaan kuulumaan seuraavasti:

"Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosan mukaisen vastineen. Lisäksi lautakunta päättää laatia köyhyyden ehkäisemisen selvityksen ja toimenpide-ehdotukset."

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti muutetun päätösehdotuksen.

Tausta

Kaupunginhallitus on 13.12.2021 (484 §) peruuttanut päätösehdotuksen ja asia jätettiin käsittelemättä. Valtuustoaloite tulee käsitellä ensin hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnassa.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 13.12.2021

§ 150

Päätös

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjaan merkittiin, että kaupunginhallitus oli 13.12.2021 (484 §) peruuttanut päätösehdotuksensa, minkä vuoksi asia jätettiin käsittelemättä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitetyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 07.12.2021

§ 471

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitetyksi.”

Perusteluosa

Valtuutettu Seppo Korhonen ja 32 muuta valtuutettua 10.12.2018:

”Suomen suurimpiin kaupunkeihin verrattuna Lahdelle on ominaista suuret työttömyysluvut, sinnikäs pitkäaikaistyöttömyys, matala koulutustaso ja kasvava syrjäytettyjen joukko. Valitettavasti monet eduskunnassa päätetyt toimenpiteet ovat vaikeuttaneet jo ennestään heikommassa asemassa olevien kansalaisten toimeentulomahdollisuuksia.

Samoin alueellisiin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin on kohdistunut sellaisia heikennyksiä ja uudelleenjärjestelyjä, jotka ovat lisänneet huonovointisuutta ja palvelujen heikentymistä esim. vammais- ja vanhuspalveluissa, kotihoidossa, omaishoidossa, nuorten ja aikuisten psykiatriapalveluissa, lastensuojelussa ja perusterveydenhuollossa. Myös monien palvelujen asiakasmaksut sekä sairauden hoitoon tarvittavat lääkkeet ovat kohtuuttoman kalliita. Silpputyön lisääntyessä myöskään kaikki ansiotyötä tekevät eivät tule palkallaan toimeen, vaan tarvitsevat yhteiskunnan tukea.

Korjausta vaativien asioiden lista on pitkä. Mielestämme Lahden kaupungin tulisi käynnistää Tampereen esimerkin tavoin köyhyysohjelman laatiminen. Tampereen kaupunki asetti kolme vuotta sitten poliittisesti laajapohjaisen köyhyystyöryhmän laatimaan ensimmäistä köyhyysohjelmaa. Tänä aikana

on toteutettu mm. aktiivisuuspassikokeilu sekä kaupungin myöntämien ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen painottuminen ehkäisevän eduksi. Päijät-Hämeessä ko. toimeentulotuet myöntää hyvinvointiyhtymä, joten kaikkien jäsenkuntien tulee tässä olla yhdenvertaisia.

Köyhyystyöryhmän ensimmäinen tavoite on kartoittaa köyhyyden ilmenemismuodot ja syyt niiden takana, jonka jälkeen lähdetään hakemaan ikä- ja väestöryhmittäin konkreettisia toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi. Valmistelun laajapohjaisuudella varmistetaan se, että esitetyt toimenpiteet myös johtavat käytännön toimenpiteisiin köyhyyden voittamiseksi.

Lahti tekee köyhyysohjelmasta tietenkin omanlaisensa, mutta Tampereen uusi köyhyysohjelma antaa hyvän pohjan valmistelulle. Siinä on esitetty suunnattavaksi yksilöityjä toimenpiteitä kaikenikäisille, lapsiperheille, nuorille, työikäisille ja ikäihmisille. Siinä esitetyistä toimenpiteistä merkittävä osa soveltuu myös Lahteen. Näitä ovat mm: palvelujen toimivuus matalalla kynnyksellä, oikea-aikainen apu, ruuan jakelun turvaaminen vähäosaisille, kaupungin kohtuuvuokraiset asunnot, budjetin laadinta sosiaalisille investoinneille, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen suosiminen, lasten maksuttoman harrastus- ja kerhotoiminnan laajentaminen, perusopetuksen aito maksuttomuus opetusmateriaalit mukaan lukien, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon varmistaminen, työikäisten aktivointi harrastusten pariin aktiivipassilla ja heidän harkinnanvaraisen toimeentulotuen lisääminen sekä ikäihmisten maksuttoman palvelutarjonnan, kuljetuspalvelujen, kotipalvelun, avustaja-, ulkoilutus- ja saattajapalveluiden lisääminen.

Köyhyyden poistamisessa olennaista on erilaisten palkattomien työkokeilujen ja kuntouttavan työtoiminnan sijaan työllistää palkkatyöhön.

Nuorten ja aikuisten työllistymistä edistävien Vauhdittamon ja Ohjaamon jatkuvuuden turvaaminen ja niiden toimintojen keskittäminen samaan toimipaikkaan tehostaisi niiden toimintaa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden vähentämiseen ja osatyökykyisten työllistämisen helpottamiseen, sekä haasteellisimmissa työmarkkina-asetmassa olevien työnhakijoiden työllistymistä edistävien palveluiden säilyttäminen mahdollisen maakuntaudistuksen yhteydessä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Lahdessa ryhdytään köyhyyttä ja huono-osaisuutta torjumaan erityisellä köyhyysohjelmalla. Sen laadintaa varten perustetaan laajapohjainen köyhyystyöryhmä, jossa on edustus kaikista valtuustoryhmistä, nuorisovaltuustosta sekä vanhus- ja vammaisneuvostoista. Lisäksi tarpeen mukaan hyödynnetään eri alojen toimijoita ja asiantuntijoita ohjelman laadinnassa.”

Vastine valtuustoaloitteeseen

Lahdessa ja monissa muissa kaupungeissa on haasteena asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen liittyvien ohjelmien suuri määrä ja osin päällekkäisyys. Lahdessa hyvinvointikertomus- ja suunnitelmaprosessia on uudistettu syksystä 2020 alkaen. Laaja hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma laaditaan jatkossa erillisinä asiakirjoina; hyvinvointikertomus valtuustokauden lopussa ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokauden alussa. Tällä muutoksella halutaan varmistaa kaupungin strategian ja hyvinvointisuunnitelman vahvaa yhteyttä.

Lahdessa laaditaan vielä tällä hetkellä erillinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022–2025. Myös ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpidesuunnitelma 2021–2022 ja ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön toimintaohjelma 2021–2025 ovat toistaiseksi erillisiä asiakirjoja. Jatkossa, kun laaja

hyvinvointisuunnitelma laaditaan vuodesta 2026 eteenpäin nämä suunnitelmat on tarkoitus yhdistää Lahden kaupungin laajaan hyvinvointisuunnitelmaan.

Tällä hetkellä valmistellaan Lahden kaupungin laajaa hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2022–2025. Lahden hyvinvointisuunnitelman laadintaa ovat ohjanneet keskeiset kansalliset ja alueelliset hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden painopistealueet. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 – toimeenpanosuunnitelma (valtioneuvoston periaatepäätös 2021) linjaa kansallisia hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen -työn tavoitteita ja toimenpiteitä eriarvoisuuden vähentämiseksi. Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen raportissa Terveyden eriarvoisuus Suomessa – Ehdotus seurantajärjestelmän kehittämiseksi (THL 5/2021) määritellyt terveyden eriarvoisuuden vähentämiseen liittyvät toimenpiteet ja mittarit on huomioitu hyvinvointisuunnitelmassa. Maakunnalliset hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen painopistealueet (HYTE-kärjet) vuosille 2021–2025 (mielen hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys, arjen turvallisuus, päihteettömyys ja terveelliset elintavat) ovat ohjanneet osaltaan hyvinvointisuunnitelman laadintaa.

Valmisteilla olevassa hyvinvointisuunnitelmassa tunnistetaan vahvasti hyvinvoinnin ja elinvoiman yhteys. Keskeisiä painopistealueita hyvinvointisuunnitelmassa ovat:

- Työllisyyden hoito, työttömien aktivointi ja nuorten koulutukseen ja työhön kiinnittyminen
- Lahtelaisten turvallinen arki ja arjen hallinta
- Hyvinvoiva lahtelainen

- Lahtelaiset osallistuvat ja vaikuttavat

Hyvinvointisuunnitelma sisältää keskeiset aloitteessa esitetyt asiat, joita esitetään sisällytettäväksi erilliseen köyhyysohjelmaan.

Työllisyyden hoidon kokonaisuuteen keskitytään työllisyyden kuntakokeilun toimenpitein. Huomiota kiinnitetään mm. työttömien aktivointiin ja työikäisten työ- ja toimintakykyyn. Työllisyyspalveluiden nuorille suunnatut palvelut toimivat saumattomasti yhteen. Nuorten työllistymistä edistävät palvelut linkittyvät tiiviisti kuntakokeiluun. Laajennettua oppivelvollisuutta ja siihen liittyviä toimenpiteitä koordinoi monialainen ohjausryhmä. Nuorten koulutukseen ja työhön kiinnittyminen sekä koulutustason nouseminen ovat keskeisiä tavoitteita hyvinvointisuunnitelmassa.

Lahtelaisten turvallista arkea varmistetaan mm. laatimalla kiusaamisen ja häirinnän vastainen suunnitelma sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma esiopetuksessa, kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa sekä järjestämällä koulutusta em. aihealueista. Myös seksuaalisen häirinnän ja väkivallan ehkäisyyn kiinnitetään huomiota laatimalla seksuaalisen häirinnän ja väkivallan ehkäisyn ja siihen puuttumisen suunnitelma kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa. Asuntopoliitikalla varmistetaan, että tarjolla on riittävästi kohtuuhintaisia ja esteettömiä asumisen vaihtoehtoja. Kaupunkiympäristön esteettömyyttä parantamalla, jälkiasennushissejä asentamalla ja liukkausvaroituksista tiedottamalla pyritään parantamaan asuinalueiden olosuhteita.

Lahtelaisten hyvinvoinnin edistämiseksi hyvinvointisuunnitelmaan sisältyy tavoitteita ja toimenpiteitä mm. yksinäisyyden kokemuksen ja päihteiden käytön vähentämiseksi eri ikäryhmissä. Mielialaan ja mielenterveyteen liittyvien ongelmien osalta toimitaan aktiivisina yhteistyökumppaneina 3.

sektorin toimijoiden ja Päijät-Sote:n kanssa varmistetaan varhainen, yksilöllinen ja oikea-aikainen tuki. Terveystta edistävien elintapavalintojen edistäminen koko väestön tasolla on yksi hyvinvointisuunnitelman teemoista.

Liikuntapaikkojen kunnossapidon kautta mahdollistetaan ja tuetaan omatoimista liikkumista. Kulttuuripalvelujen sisältöjä monipuolistetaan ja viedään kulttuuripalveluita asiakkaiden luokse (palvelutalot, sairaalat, tuetun asumisen yksiköt, päiväkodit). Lippujen hinnoissa huomioidaan eläkeläiset, opiskelijat ja työttömät.

Kaikkien lahtelaisten osallisuus ja vaikutusmahdollisuuksia vahvistetaan toimimalla osallisuusmallin mukaisesti. Kaupunkilaisia osallistetaan kaupungin päätöksentekoon, alueiden ja palvelujen kehittämiseen mm. asukastilaisuuksien, -kyselyjen ja kumppanuuspöytien kautta. Suoran vaikuttamisen keinona kokeillaan osallistuvaa budjetointia. Lasten ja nuorten harrastustakuuta koordinoidaan kaupunkitasoisesti varmistamalla, että kaikilla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus harrastaa asuinpaikasta tai varallisuudesta huolimatta.

Lahden kaupungin ja seudullisissa yhteistyöverkostoissa valmistellaan, seurataan ja arvioidaan eri suunnitelmien ja toimenpideohjelmien toteumaa esim. hyvinvointityöryhmät, ehkäisevän työn työryhmät, asumisen verkosto, työllisyystyöryhmät, lapsi- ja perhepalveluiden työryhmät. Työryhmät ovat monialaisia ja edustajat teemasta riippuen esim. kuntien eri palvelualueet, poliisi, Päijät-Sote, TE-palvelut, ELY, seurakunta, oppilaitokset, yhdistykset/järjestöt. Työryhmät toimivat monilla kuntien ja hyvinvointiyhtymän palveluiden yhdyspinnoilla esim. työllisyyden hoito, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, lapsi- ja perhepalvelut, maahanmuuttopalvelut. Keskeistä onkin varmistaa jo

toimivien monialaisten yhteistyöverkostojen jatkuvuus myös uudella hyvinvointialueella.

Tärkeää on myös tiivis yhteistyö yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Kaupungin tuella voidaan edistää esim. hankkeita ja toimintaa, jotka vastaavat todettuihin hyvinvointivajeisiin ja edistävät kuntalaisten hyvinvointia. Kaupungin jäämistövaroja on myönnetty yhdistyksille esim. omaishoitajien tukemiseen, ruoka-aputoiminnan kehittämiseen, yhteisötoiminnan kehittämiseen, senioreiden digikinkeritoimintaan sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.

Kuntaliiton kanta on se, että suuri määrä erillisiä ohjelmia ei ole välttämättä tarpeen. Tärkeää on yhteensovittaa ohjelmat muiden asiakirjojen kanssa (strategia, hyvinvointisuunnitelma). Esimerkiksi Oulussa on tehty köyhyysohjelmasta valtuustoaloite ja kaupunginhallitus on huhtikuussa 2021 päättänyt, että se tullaan huomioimaan myöhemmin valmisteltavassa hyvinvointisuunnitelmassa. Lahdessa valmistelussa oleva hyvinvointisuunnitelma sisältää valtuustoaloitteessa esitetyt, köyhyysohjelmaan sisällytettävät, kaupungin toimivallassa olevat keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet eikä erillisen köyhyysohjelman laatimiselle nähdä perusteita.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: ote Seppo Korhonen

Liitteet

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 1

Valtuustoaloite: Lahden köyhyystyöryhmän perustaminen ja köyhyysohjelman laatiminen

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

Viranhaltijapäätökset:

- kaupunginorksterin intendentin viranhaltijapäätös 25.10.2021 § 12:

Lahden kaupunginorkesterin vapaakortit vuonna 2021

- kaupunginorkesterin intendentin viranhaltijapäätös 10.12.2021 § 13:

Flyygelin hankinta kaupunginorkesterille

- lautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta

10.12.2021 - 20.1.2022

Pöytäkirjanotteet:

- Lahden kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote 13.12.2021 § 149:

Valtuustoaloite vapaan kentän taiteilijoiden tukemisesta koronakriisin yli

- Lahden kaupunginhallituksen pöytäkirjanote 10.1.2022 § 8: Lahden kaupungin kumppanuuspöytien jäsenistöjen täydentäminen ja uusien varajäsenten sekä henkilöiden asettaminen toimikaudeksi 2021-2023

Päätökset:

- Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös 13.12.2021: Valtionavustuksen käyttö- ja selvitysajan pidentäminen, Historiallisen museon toiminnallinen kehittäminen.

- Aluehallintoviraston valtionavustuspäätös 21.12.2021 lisärahoituksesta: Minun kuntani - kirjasto yhteisten asioiden keskusteluforumina ja medialukutaidon tukijana

Kirjelmät:

- Lahden Tenniskerho ry:n ja Lahden Verkkopalloseura ry:n kirjelmät Lahden kaupungille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Oheismateriaali

Kulttuurin työskentelyapuraha

Kulttuurin työskentelyapuraha

Kulttuurin työskentelyapuraha

Kulttuurin työskentelyapuraha

Kulttuurin projektiavustus

Myynnin ja markkinoinnin suorahankinnat

Teatterin Juhani-näyttämön verhojen hankinta

Kulttuurin projektiavustus

Kulttuurin projektiavustus

Näyttelyrakenteiden hankinta ja rakentaminen

Lahden kaupunginorkesterin vapaakortit vuonna 2021

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 1

Flyygelin hankinta kaupunginorkesterille

Kaupunginhallituksen pöytäkirjanote 10.1.2022 § 8: Lahden kaupungin kumppanuuspöytien jäsenistöjen täydentäminen ja uusien varajäsenten sekä -henkilöiden asettaminen toimikaudeksi 2021-2023

Lahden kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote 13.12.2021 § 149: Valtuustoaloite vapaan kentän taiteilijoiden tukemisesta koronakriisin yli

Oheismateriaali: Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös, käyttö- ja selvitysajan pidentäminen, Historiallisen museon

Oheismateriaali: Aluehallintoviraston valtionavustuspäätös lisärahoituksesta Minun kuntani - kirjasto yhteisten asioiden keskustelufoorum

Oheismateriaali: Tenniskerhon kirjelmä ja Lahden verkkopalloseuran vastine

Päätösluettelo 20.1.2022

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 1

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 27.01.2022

§ 11

Muut asiat

Päätös

Lautakunta keskusteli mm. koronavirustilanteen vaikutuksesta liittyen kaupungin palveluihin ja julkisten tilojen sulkuun.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 1

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 1, § 2, § 9, § 10, § 11

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 1

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,
Aleksanterinkatu 18

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18 .00, **oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston)**

aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi
puh. 03 814 2214
Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusaajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 1

oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.